

ЗАТВЕРДЖЕНО
Загальними зборами акціонерів
АБ «УКРГАЗБАНК»
Протокол №1 від 25.04.2017

Голова загальних зборів акціонерів
АБ «УКРГАЗБАНК»

Шевачов А.В.

**Звіт та висновки Ревізійної комісії АБ «УКРГАЗБАНК»
про результати перевірки фінансово-господарської діяльності ПУБЛІЧНОГО
АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА АКЦІОНЕРНОГО БАНКУ «УКРГАЗБАНК» за
підсумками 2016 фінансового року та достовірності фінансової звітності станом на 1 січня
2017 року**

Відповідно до норм статті Закону України «Про банки і банківську діяльність» та повноважень, що визначені Статутом ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА АКЦІОНЕРНОГО БАНКУ «УКРГАЗБАНК» та обов'язків, визначених Положенням про Ревізійну комісію ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА АКЦІОНЕРНОГО БАНКУ «УКРГАЗБАНК», Ревізійною комісією ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА АКЦІОНЕРНОГО БАНКУ «УКРГАЗБАНК» було здійснено перевірку фінансово-господарської діяльності ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА АКЦІОНЕРНОГО БАНКУ «УКРГАЗБАНК» (далі – Банк) за підсумками 2016 фінансового року. Метою здійснення перевірки було надання загальним зборам акціонерів Банку висновків щодо дотримання Банком вимог законодавства України і нормативно-правових актів Національного банку України, відповідності ведення бухгалтерського обліку, достовірності фінансової звітності Банку за 2016 рік.

Інформаційними джерелами при проведенні перевірки діяльності Банку були баланси Банку станом на 01.01.2016 та на 01.01.2017, річна фінансова звітність Банку за 2016 рік, звіти, які надаються Банком Національному банку України (Звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, Звіт про дотримання економічних нормативів та лімітів відкритої валютної позиції, Звіт про формування резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями, Звіт про класифікацію кредитних операцій, Звіт про формування резерву для відшкодування можливих втрат за дебіторською заборгованістю, Звіт про класифікацію цінних паперів та формування резерву для відшкодування можливих втрат за операціями з цінними паперами, дані про коригуючі обороти за результатами звітного року та залишки на рахунках), звіти служби внутрішнього аудиту за 2016 рік та інші документи. Зібрана під час перевірки інформація дає можливість зробити обґрунтовані висновки щодо результатів діяльності та фінансового стану Банку за період з 01.01.2016 по 31.12.2016.

Бухгалтерський облік у Банку здійснювався відповідно до принципів обліку та нормативних вимог щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в Україні, а також норм міжнародних стандартів фінансової звітності чинних протягом періоду перевірки.

Фінансова звітність Банку складалася відповідно до вимог Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України, затвердженої постановою Правління

Національного банку України від 24.10.2011 № 373, міжнародних стандартів фінансової звітності, Положення про облікову політику ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА АКЦІОНЕРНОГО БАНКУ «УКРГАЗБАНК», затвердженого рішенням Правління Банку від 24.12.2015 №77, на підставі даних бухгалтерського обліку Банку з урахуванням коригуючих проводок щодо подій, які коригують дані після дати балансу за звітний період. Аудит фінансової звітності банку за 2016 рік проводився незалежним аудитором ТОВ "Ернст енд Янг Аудиторські послуги".

Перевіркою були встановлені наступні основні фінансові показники діяльності Банку станом на 1 січня 2017 року (за даними фінансової звітності за 2016 рік).

Фінансові результати

За підсумками 2016 року АБ «УКРГАЗБАНК» отримав чистий прибуток у обсязі 289 млн. грн. На результат вплинули такі основні фактори: чисті процентні доходи до зміни резерву під зменшення корисності кредитів 724 млн. грн., непроцентні доходи 330 млн. грн., доходи від зміни резерву під зменшення корисності кредитів 567 млн. грн.

Чисті процентні доходи після зміни резерву під зменшення корисності за 2016 рік склали 1 291 млн. грн., що на 119 млн. грн., або на 10%, краще показника 2015 року. Зростанню цього показника у 2016 році сприяло збільшення доходів від розформування резервів під зменшення корисності кредитів на 121,8 млн. грн.

Непроцентні доходи склали 330 млн. грн., що на 127 млн. грн. більше ніж за 2015 рік в основному за рахунок збільшення чистих прибутків від операцій з іноземними валютами та банківськими металами на 694 млн. грн. (проти чистого збитку в сумі 367 млн. грн.), результату від операцій з похідними фінансовими інструментами на 143 млн. грн. (в 3,2 рази), чистого комісійного доходу на 123 млн. грн. (56%), інших доходів на 89 млн. грн. (187%), при збитках від первісного визнання фінансових активів на 776 млн. грн.

Загальна сума доходів Банку за 2016 рік склала 6 690,6 млн. грн. У структурі доходів Банку обсяг окремих видів доходів складає:

процентні доходи – 5 477,4 млн. грн. (3 509,4 млн. грн. у 2015 році), збільшення відносно 2015 року складає 1 968 млн. грн. Питома вага у структурі доходів складає 81,9% (92,6 % у 2015 році).

комісійні доходи – 450,4 млн. грн. (296,9 млн. грн. у 2015 році). Збільшення відносно 2015 року складає 153,5 млн. грн. Питома вага у структурі доходів складає 6,7% (7,9% у 2015 році);

чисті прибутки від операцій з цінними паперами 82,7 млн. грн. (144,1 млн. грн. у 2015 році). Зменшення відносно 2015 року складає 61,4 млн. грн. Питома вага у структурі доходів складає 1,2% (3,8% у 2015 році). Зменшення доходів від операцій з цінними паперами пов'язано зі зменшення суми переоцінки інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу;

чисті прибутки від операцій з іноземними валютами (торгові операції та курсові різниці) – 326,5 млн. грн. (-367,4 млн. грн. у 2015 році). Збільшення відносно 2015 року складає 693,9 млн. грн. Питома вага у структурі доходів складає 4,9% (-9,7% у 2015 році). Основним впливом на збільшення доходів від торгівельних операцій є збільшення прибутку від курсових різниць на 547 млн. грн.;

прибуток від первісного визнання зобов'язань за ставкою, нижче ринкової 0 грн. (85,1 млн. грн. у 2015 році). Питома вага у структурі доходів складає 0% (2,3% у 2015 році).

інші доходи – 136,9 млн. грн. (47,7 млн. грн. у 2015 році). Питома вага у структурі доходів складає 2,0% (1,3 % у 2015 році).

Найбільший вплив на формування доходів мали кредитні операції. Процентні доходи від кредитів клієнтам склали 2 644,4 млн. грн. (2 240,5 млн. грн. у 2015 році). Збільшення відносно 2015 року складає 403,9 млн. грн.

За 2016 рік загальний обсяг витрат Банку склав 6 401,6 млн. грн., що на 2 871,5 млн. грн. більше, ніж за 2015 рік (3 530,1 млн. грн.). До складу витрат входить сума формування резервів та витрат з податку на прибуток. Обсяг витрат без урахування резервів та податків на прибуток за 2016 рік склав 6 956,7 млн. грн. (за 2015 рік – 3 798,1 млн. грн.).

У структурі витрат Банку обсяг окремих видів витрат складає:

процентні витрати – 4 753,6 млн. грн. (2 782,5 млн. грн. у 2015 році). Питома вага у структурі витрат складає 74,3% (78,8% у 2015 році);

комісійні витрати – 106,7 млн. грн. (77,3 млн. грн. у 2015 році). Питома вага у структурі витрат складає 1,7% (2,2% у 2015 році);

збиток від первісного визнання фінансових активів – 775,6 млн. грн. (0 грн. у 2015 році). Питома вага у структурі витрат складає 12,1% (0% у 2015 році). Збиток від первісного визнання фінансових активів сформований в основному за рахунок здійснення операції з відступлення прав вимог за кредитом клієнта – юридичної особи на загальну суму 2 585 млн. грн. ;

інші операційні та загально-адміністративні витрати – 1 319,8 млн. грн. (938,3 млн. грн. у 2015 році). Питома вага у структурі витрат складає 20,6% (26,6% у 2015 році), у тому числі:

на утримання персоналу – 581,1 млн. грн. (407,8 млн. грн. у 2015 році). Питома вага у структурі витрат складає 9,1% від загального обсягу витрат (11,6% у 2015 році);

знос та амортизація – 106,9 млн. грн. (56,2 млн. грн. у 2015 році). Питома вага у структурі витрат складає 1,7 % від загального обсягу витрат (1,6 % у 2015 році);

витрати від оцінки активів, утримуваних для продажу - 0 грн. (100,3 млн. грн. у 2015 році). Питома вага у структурі витрат складає 0 % від загального обсягу витрат (2,8 % у 2015 році).

розформування резервів – доходи у 2016 році 531,9 млн. грн., у 2015 році - 317,1 млн. грн. Питома вага у структурі витрат складає (-7,8) % від загального обсягу витрат (-5,3 % у 2015 році).

Податок на прибуток – у 2016 році відшкодування 23,1 млн. грн., у тому числі, поточний податок на прибуток 0 грн. та 23,1 млн. грн. – доходи з відстроченого податку (у 2015 – витрати 49,0 млн. грн.)

За результатами 2016 фінансового року Банк отримав прибуток в обсязі 289 млн. грн., покращення фінансового результату у порівнянні з минулим роком на 29 млн. грн. (260 млн. грн. у 2015 році).

Власний капітал

Протягом 2016 фінансового року власний капітал Банку збільшився на 1 005 млн. грн., у тому числі, за рахунок сукупного прибутку за рік в обсязі 289 млн. грн. та інших резервів 716 млн. грн. і станом на 01.01.2017 склав 5 298 млн. грн. (4 293 млн. грн. на 1 січня 2016 року).

У 2016 році статутний капітал не змінювався та станом на 01.01.2017 склав 13 837 млн. грн. Частка Держави в особі Міністерства фінансів України в статутному капіталі Банку складає 94,94%.

Від'ємний результат операцій з акціонерами протягом року не змінювався та станом на 01.01.2017 склав 1 102 млн. грн.

Активи Банку

Станом на 1 січня 2017 року у порівнянні з 1 січня 2016 року чисті активи Банку збільшилися на 12 351 млн. грн., або на 29,7%, до 53 906 млн. грн. (за 2015 рік – збільшилися на 20 841 млн. грн., або у 2 рази, до 41 555 млн. грн.).

Станом на 1 січня 2017 року грошові кошти та їх еквіваленти зменшились на 1 488 млн. грн. (37,5%) та становили 2 482 млн. грн. (3 970 млн. грн. на 1 січня 2016 року), питома вага грошових коштів в чистих активах складала 4,6% (9,6% - станом на 01.01.2016). Кошти в інших банках зменшились у порівнянні з 2015 роком на 3 101 млн. грн. (32,2%) до 6 522 млн. грн. (9 623 млн. грн. на 1 січня 2016 року). Питома вага коштів в інших банках в чистих активах складала 12,1% (23,2% на 1 січня 2016 року).

Кредитно-інвестиційний портфель Банку за 2016 рік збільшився на 64,4 % до 41 735 млн. грн., питома вага кредитно-інвестиційного портфеля у загальних активах складає 77,4% (у 2015 році – 25 394 млн. грн. або 61,1% у сумі загальних активів).

Банк у 2016 році проявляв значну активність на ринку цінних паперів. У 2016 році загальний обсяг операцій з купівлі-продажу ОВДП на вторинному ринку склав близько 28,6 млрд. грн. Як первинний дилер на ринку державних цінних паперів Банк здійснив купівлю на суму 4,9 млрд. грн. та 436,8 млн. доларів США.

Портфель цінних паперів Банку (з урахуванням процентних доходів та вирахуванням резервів) збільшився на 10 019 млн. грн. (46,9%) – з 11 365 млн. грн. (станом на 01.01.2016) до 21 384 млн. грн. (станом на 01.01.2017). У 2016 році, як і у попередньому, більшу частку в портфелі цінних паперів Банку складали державні облігації. Станом на 01.01.2017 на державні облігації припадало 87,2% портфеля цінних паперів Банку (62,5 % станом на 01.01.2016). Протягом 2016 року банк здійснював операції з депозитними сертифікатами Національного банку України, їх обсяг станом на 01.01.2017 становив 1 001 млн. грн. або 4,7% портфеля цінних паперів Банку (3 024 млн. грн. або 26,6% портфеля цінних паперів Банку станом на 01.01.2016).

Основні засоби та нематеріальні активи

Станом на 1 січня 2017 року на балансі Банку обліковувалися за балансовою вартістю основні засоби, інвестиційна нерухомість та нематеріальні активи в загальному обсязі 1 561 млн. грн. (1 193 млн. грн. на 1 січня 2016 року). Збільшення склало 367,7 млн. грн., оприбуткування основних засобів та нематеріальних активів у обсязі 360,6 млн. грн., переоцінки основних засобів 71,8 млн. грн. та інвестиційної нерухомості 0,6 млн. грн., за рахунок зменшення балансової вартості основних засобів у зв'язку із нарахуванням амортизації (106,9 млн. грн.) та вибуттям (0,9 млн. грн.). При цьому, надходження грошових коштів від реалізації основних засобів склали 1 млн. грн. Питома вага вартості основних засобів та нематеріальних активів Банку в чистих активах Банку станом на 1 січня 2017 року складала 2,9% (2,9% на 1 січня 2016 року).

Кредитні операції

Кредитний портфель Банку (з урахуванням нарахованих доходів та вирахуванням резервів станом на 01.01.2017 склав 20 352 млн. грн. (14 029 млн. грн. станом на 01.01.2016). Структура кредитного портфелю Банку наступна (%):

	01.01.2017	01.01.2016
Кредити клієнтам корпоративного бізнесу	76,7	73,2
Кредити клієнтам МСБ	4,1	2,1
Кредити фізичним особам	19,2	24,7
Всього	100,0	100,0

Станом на 01.01.2017 кредитний портфель Банку збільшився на 6 081 млн. грн. (28%), збільшення кредитного портфеля (до вирахування резервів) відбулося за рахунок кредитів, наданих клієнтам корпоративного бізнесу – з 16 115 млн. грн. у 2015 році до 21 548 млн. грн. у 2016 році (збільшення на 5 433 млн. грн. або на 33,7%). Кредитний портфель МСБ збільшився з 463 млн. грн. у 2015 році до 1 138 млн. грн. у 2016 році (збільшення на 675 млн. грн. або 145,7%). Кредитний портфель фізичних осіб зменшився на 27 млн. грн., або 0,5 %, до 5 400 млн. грн. станом на 01.01.2017 (5 428 млн. грн. станом на 01.01.2016).

У 2016 році частка прострочених кредитів (з урахуванням нарахованих доходів), у кредитному портфелі зменшилася до 23,0% станом на 01.01.2017 (29,6% станом на 01.01.2016), при цьому частка прострочених кредитів у портфелі юридичних осіб зменшилася на 7,4% до 12,8 % (на 01.01.2016 – 20,2 %), а частка прострочених кредитів у портфелі фізичних осіб збільшилась на 7,5 % до 65,4% (станом на 01.01.2016 – 57,9%), що в першу чергу обумовлено валютною структурою кредитного портфеля.

У відповідності до вимог Національного банку України, Банк сформував резерви під заборгованість за кредитами, включаючи нараховані доходи, станом на 01.01.2017 у обсязі 7 735 млн. грн. або 27,5% від кредитного портфелю (станом на 01.01.2016 – 7 977 млн. грн. або 36,2%).

Кредитний портфель Банку з урахуванням нарахованих доходів та за вирахуванням резервів станом на 01.01.2017 складає 20 352 млн. грн. або 37,8 % в чистих активах Банку (станом на 01.01.2016 – 14 029 млн. грн. або 33,8 %).

Протягом 2016 року банк здійснював претензійно-позовну роботу для забезпечення можливостей примусового стягнення та реалізації заставного майна. Так, за період з 01.01.2016 по 31.12.2016 у провадженні судів усіх інстанцій знаходилось 1 497 справ за участю Банку, з них:

- **за позовами до Банку** 131 немайновий спір (визнання недійсними кредитних договорів та договорів забезпечення) та 27 майнових спорів щодо врегулювання договірних відносин з кредитування та інвестиційної діяльності; 9 справ за позовами вкладників;

- **за позовами Банку** 111 немайнових спорів та 1216 майнових спорів щодо врегулювання договірних відносин з кредитування; 1 справа щодо відкриття рахунку в цінних паперах; 1 справа щодо визнання недійсними договорів про надання фінансових послуг факторингу; 1 справа про зобов'язання вчинити дії щодо придбання акцій.

Також, за період з 01.01.2016 по 31.12.2016 задоволено позовів на користь Банку: 68 немайнових та 402 майнових на загальну суму 853 377 947,10 грн.

Загальне врегулювання проблемної заборгованості ДВБЗ за 2016 рік становить 3 060 млн. грн., у тому числі:

- 2 672 млн. грн. – за рахунок відступлення прав вимог;
- 240 млн. грн. – за рахунок прийняття на баланс;
- 88 млн. грн. – за рахунок коштів;
- 59 млн. грн. – за рахунок реалізації забезпечення;

Загалом за 2016 рік зменшення проблемної заборгованості склало 2 530 млн. грн. (без урахування курсових різниць – зменшення на 3 162 млн. грн.).

Основним впливом на зменшення проблемної заборгованості в 2016 році було відступлення прав вимог за одним контрагентом у розмірі 2 585 млн. грн.

Крім того, було отримано 60,2 млн. грн. доходів від погашення проблемної заборгованості, набутої від ПАТ «АКБ «Київ».

Зобов'язання Банку

Станом на 1 січня 2017 року загальний обсяг зобов'язань Банку склав 48 608 млн.грн. (37 263 млн. грн. на 1 січня 2016 року).

Обсяг коштів, залучених на міжбанківському ринку, з урахуванням нарахованих витрат, становив 1 681 млн. грн. (9 276 млн. грн. на 1 січня 2016 року). Питома вага коштів банків у загальних зобов'язаннях Банку складала 3,5% (24,9% на 1 січня 2016 року). Обсяг коштів, залучених від Національного банку, складає 575 млн. грн. або 1,2% у загальних зобов'язаннях Банку (4 284 млн. грн. або 11,7% на 01 січня 2016 р.). Зменшення коштів, залучених від Національного банку України, обумовлене погашенням достроково і в повному обсязі кредитів рефінансування та стабілізаційних кредитів, отриманих від НБУ у 2008-2009 роках для підтримання ліквідності та покращення фінансового стану в рамках Програми фінансового оздоровлення.

Обсяг коштів, залучених від інших банків у складі коштів Банку складає 1 106 млн. грн. або 2,3% у загальних зобов'язаннях Банку (4 991 млн. грн. або 13,4%на 01 січня 2016 року).

Станом на 1 січня 2017 року обсяг коштів клієнтів Банку з урахуванням нарахованих витрат збільшився на 18 671 млн. грн. або на 67,9% до 46 181 млн. грн. (27 510 млн. грн. на 1 січня 2016 року), що складає 95% у загальних зобов'язаннях Банку (73,8% на 01 січня 2016 року).

У портфелі залучених коштів строкові кошти складають 52 %, поточні рахунки 48 % (станом на 01.01.2016 відповідно 56,9% та 43,1 %). Більшість залучених Банком строкових коштів (57,50%) належить юридичним особам (48% станом на 01 січня 2016 року). Протягом 2016 року відбулося збільшення строкових коштів клієнтів на 8 381 млн. грн. або на 53,5% з 15 658 млн. грн. (станом на 01.01.2016) до 24 039 млн. грн. (станом на 01.01.2017). В тому числі, збільшення строкових коштів фізичних осіб складає 2 072 млн. грн. або 25,5% до 10 210 млн. грн. (станом на 01.01.2017) порівняно з 2015 роком (8 139 млн. грн. на 01.01.2016). Збільшення строкових коштів юридичних осіб складає 6 310 млн. грн. або 83,9 % до 13 829 млн. грн. (станом на 01.01.2017) порівняно з 2015 роком (7 519 млн. грн. на 01.01.2016).

Протягом 2016 року відбулося збільшення залишків на карткових рахунках на 623 млн. грн. до 3 246 млн. грн. або 89,8% (у 2015 році – 2 623 млн. грн.).

Дотримання Банком економічних нормативів

Станом на кінець дня 31.12.2016 Банк мав такі показники економічних нормативів/лімітів:

- адекватності регулятивного капіталу 18,57 % (норматив – не менше 10%);
- миттєвої ліквідності – 35,60 % (норматив – не менше 20%);
- поточної ліквідності – 85,51 % (норматив – не менше 40%);
- короткострокової ліквідності – 87,03 % (норматив – не менше 60%);
- максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента – 13,71 % (норматив – не більше 25%);
- великих кредитних ризиків – 282,25 % (норматив – не більше 800%);
- максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами, - 0,30 % (норматив – не більше 25%);
- інвестування в цінні папери окремо за кожною установою - 0,45 % (норматив – не більше 15%);
- загальної суми інвестування - 0,55 % (норматив – не більше 60%);
- загальної довгої відкритої валютної позиції – 0,3520 % (ліміт – не більше 1%);
- загальної короткої відкритої валютної позиції – 0,2353 % (ліміт – не більше 10%).

Постановами Національного банку України №350/БТ від 30.09.2011 «Про окремі питання регулювання грошово-кредитного ринку» (зі змінами), №774/БТ від 04.12.2015 «Про окремі

питання діяльності публічного акціонерного товариства акціонерного банку «Укргазбанк», №841/БТ від 01.12.2016 «Про окремі питання діяльності банків, які здійснюють кредитування стратегічно важливих державних підприємств», №101/БТ від 23.02.2016 «Про окремі питання діяльності ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА АКЦІОНЕРНИЙ БАНК «УКРГАЗБАНК» встановлено індивідуальні значення окремих економічних нормативів для АБ «УКРГАЗБАНК»:

- Н4 – не менше 10%;
- Н5 – не менше 20%;
- Можливість не включати до розрахунку нормативу Н7 заборгованість контрагентів НАК «Нафтогаз України» (значення нормативу на 01.01.2017 склало б 124,01%), ДП НАЕК «Енергоатом» (значення нормативу на 01.01.2017 склало б 67,23%) та ТОВ "ПРИДНІПРОВСЬКИЙ ОЕЗ" (значення нормативу на 01.01.2017 склало б 30,64%).

Внутрішній аудит Банку

Департамент внутрішнього аудиту АБ «УКРГАЗБАНК» (далі – Департамент) є самостійним структурним підрозділом Банку, підпорядковується безпосередньо Наглядовій раді Банку та здійснює перевірку (перевірку процесів головної установи, а також діяльності регіональної мережі Банку) й оцінку ефективності функціонування системи внутрішнього контролю з метою інформування Наглядової ради і Правління Банку шляхом надання об'єктивних суджень, висновків і оцінок щодо достатності та ефективності роботи систем управління ризиками, відповідності цих систем видам та обсягам здійснюваних Банком операцій, і внутрішнього контролю Банку, сприяння в поліпшенні якості системи управління Банку. Головна увага внутрішнього аудиту зосереджується на аналізі інформаційної системи, включаючи систему бухгалтерського обліку і супутніх видів контролю, вивченні фінансової та оперативної інформації, дослідженні економічності та ефективності операцій. Внутрішній аудит допомагає Банку досягти встановлених цілей шляхом забезпечення систематичного, дисциплінованого підходу до оцінки та підвищення ефективності процесів внутрішнього контролю, управління ризиками та корпоративного управління.

В 2016 році Департаментом проведено 28 аудитів, у т.ч. 26 планових та 2 позапланові перевірки, що охоплювали 15 бізнес процесів та діяльність 13 регіональних підрозділів Банку.

Серед аудиторських перевірок бізнес процесів на рівні головної установи Банку перевіріці підлягали наступні процеси: процес побудови та ведення податкового обліку; процес повернення проблемної заборгованості за кредитами фізичних осіб; процес повернення проблемної заборгованості за кредитами юридичних осіб (перевірка виконання рекомендацій за наслідками аналогічної перевірки 2015 року); процес організації, супроводження та відображення в обліку операцій з електронними платіжними засобами; нормативне врегулювання та фактичне впровадження процесу щодо реалізації проектів з питань інформаційних технологій; процес взаємодії з Фондом гарантування вкладів фізичних осіб; організація процесу надання та контролю доступу до інформаційних ресурсів, дотримання паролльної політики та забезпечення фізичної безпеки доступу до серверного та комунікаційного обладнання; ефективність процесу конкурсних торгів; процес розробки, актуалізації та тестування плану забезпечення безперервності діяльності; процес організації та здійснення фінансового моніторингу; процес організації валютного контролю та відображення відповідних операцій в обліку.

Також, в 2016 році аудиту підлягала діяльність наступних обласних дирекцій: Івано-Франківської; Харківської; Волинської; Кіровоградської; Дніпропетровської; Закарпатської;

Вінницької; Хмельницької; Рівненської; Херсонської; Тернопільської; Житомирської, а також була проведена перевірка ефективності роботи секторів контролю касової дисципліни обласних дирекцій. Під час перевірки обласних дирекцій аудиту підлягали наступні основні напрямки банківської діяльності: кредитування, робота з проблемною заборгованістю, операції з іноземною валютою, касові, депозитні операції, відкриття поточних рахунків та ідентифікація клієнтів, операції з використанням електронних платіжних засобів, дотримання Банком вимог законодавства з питань фінансового моніторингу.

Під час проведення аудиторських перевірок департаментом внутрішнього аудиту оцінювався рівень ризику за напрямком банківської діяльності (процесом), в т.ч. в розрізі категорій ризиків (сукупний ризик), а також здійснювалась оцінка ефективності функціонування системи внутрішнього контролю.

Оцінку сукупного ризику за категорією ризику проведено за шкалою наступних значень: низький, середній, високий; оцінку рівня ризику напрямку банківської діяльності – за шкалою: задовільний, прийнятний, потребує суттєвого удосконалення, незадовільний, критичний; оцінку ефективності функціонування системи внутрішнього контролю - за шкалою: високоефективна, в основному ефективна, недостатньо ефективна, неефективна.

З метою виправлення встановлених порушень, посилення внутрішнього контролю та мінімізації банківських ризиків, підрозділами, що перевірялися, розроблювались відповідні плани заходів, контроль за виконанням яких здійснюється департаментом внутрішнього аудиту. Департаментом внутрішнього аудиту на щоквартальній основі надавались Правлінню та Аудиторському комітету Наглядової ради звіти щодо стану моніторингу виконання аудиторських рекомендацій.

За результатами проведених аудиторських перевірок в 2016 році Департамент звітував перед Правлінням, Аудиторським комітетом та Наглядовою радою Банку із наданням висновків та пропозицій.

Стосовно *організаційних умов* роботи департаменту внутрішнього аудиту, проведено наступні заходи:

- 1) на виконання вимог Міжнародних стандартів професійної практики внутрішнього аудиту розроблено: вимоги та інструмент для складання щорічного плану роботи департаменту внутрішнього аудиту (1); вимоги та форми щодо планування завдання з аудиту (2); методичні рекомендації та скоринг щодо оцінки ризиків області контролю та ефективності функціонування системи внутрішнього контролю (3); стандартизовані програми перевірок регіональної мережі банку (4); шаблон аудиторського звіту (5); вимоги та порядок складання та зберігання робочої документації аудиту (6); порядок моніторингу виконання рекомендацій (7); вимоги до програми забезпечення та підвищення якості внутрішнього аудиту та анкети для самооцінки підрозділу внутрішнього аудиту (8);
- 2) у 2016 році відбулася зміна організаційної структури служби внутрішнього аудиту (нова назва структурного підрозділу - департамент внутрішнього аудиту), в частині зміни назв: підрозділу внутрішнього аудиту та управління аудиту Головного офісу Банку та консолідації звітів (нова назва структурного підрозділу - управління аудиту підрозділів головної установи Банку), що входить до його складу, а також структури даного управління;
- 3) з урахуванням змін до законодавства, проведена робота щодо приведення функцій внутрішнього аудиту до діючих норм законодавчо-нормативних актів України, зокрема: розроблено Положення про департамент внутрішнього аудиту та його структурні підрозділи, внесено зміни до Положення про організацію та проведення аудиторських перевірок, розроблено та затверджено оновлені посадові інструкції працівників;

- 4) на виконання вимог п.5 Додатку до Положення про організацію внутрішнього аудиту в банках України, затвердженого постановою Правління Національного банку України №311 від 10.05.2016, у структуру департаменту внутрішнього аудиту Банку введено відповідального аудитора за запобігання шахрайським діям;
- 5) Станом на кінець 2016 року кількість займаних посад працівниками департаменту внутрішнього аудиту за штатним розписом складала 16, фактична наявність працівників - 13 осіб.

Протягом 2016 року *були відсутні обставини, що становлять загрозу для неупередженого виконання аудиторами посадових обов'язків.* Завдання та функції виконувалися співробітниками у спосіб прийнятний для роботи та такий, що не допускає жодних компромісів щодо якості або чинення впливу на аудиторів інших осіб.

Висновок:

Результати перевірки Ревізійною комісією фінансово-господарської діяльності АБ «УКРГАЗБАНК» за підсумками 2016 фінансового року дають підстави стверджувати, що:

1. При здійсненні фінансово-господарської діяльності АБ «УКРГАЗБАНК», в цілому, додержується вимог законодавства України, в тому числі, нормативно-правових актів Національного банку України.
2. Перевіркою не виявлено викривлень та суттєвих помилок у фінансовій звітності та бухгалтерському обліку АБ «УКРГАЗБАНК».
3. Звіт зовнішнього аудитора (ТОВ "Ернст енд Янг Аудиторські послуги") об'єктивно відображає результати фінансово-господарської діяльності АБ «УКРГАЗБАНК».
4. Робота департаменту внутрішнього аудиту АБ «УКРГАЗБАНК» за 2016 рік є задовільною.
5. Зважаючи на повну керованість та підконтрольність Національному банку України, відхилень значень окремих економічних нормативів не виявлено, показники та пропорції балансу АБ «УКРГАЗБАНК» станом на 1 січня 2017 року мають значення, що не порушують економічно допустимих рівнів для забезпечення захисту інтересів клієнтів та акціонерів.

На підставі вищевикладеного пропонуємо на загальних зборах акціонерів Банку:

- 1) Затвердити звіт Ревізійної комісії АБ «УКРГАЗБАНК» про результати перевірки фінансово-господарської діяльності банку за підсумками 2016-го фінансового року.
- 2) Затвердити річний звіт АБ «УКРГАЗБАНК» станом на 1 січня 2017 року. (фінансова звітність затверджується окремим питанням за результатами зовнішнього аудиту)

Голова Ревізійної комісії
АБ «УКРГАЗБАНК»

Гурманчук А.А.

Член Ревізійної комісії
АБ «УКРГАЗБАНК»

Гонтаржевська Я.М.